

Від колгоспного життя - одні лиш спогади...

Колись, за радянських часів, кожне, навіть невеличке, село нашого району було бригадним: засівались поля, утримувалась на фермах худоба – місцеві люди тоді не цурались праці і вмiли працювати. Відповідно, й слава про багатьох наших передових колгоспників лунала на всю область, адже за ударну працю чимало з них були нагороджені високими урядовими нагородами. Але перші роки розбудови незалежності країни принесли на трудові стежки району, як і всюди, розруху та безробіття. Колгоспи почали занепадати і сьогодні від них подекуди навіть руйн не залишилось – одні бур'яни. Тож, про ті, не побоюєсь цього слова, славні часи зашмаєтьєся нині тільки згадувати, а ще - залишилась пам'ять про людей, які своєю звитязною працею підiмляли не лише сiльське господарство, а й відроджували села Полісся, споруджували в них житло, школи, дитсадки, лікарні...

20 листопада в Україні відзначається професійне свято – День працівників сільського господарства. Упереддень цього свята ми поспікувались з колишньою передовою колгоспницею – орденосною дояркою Ольгою Йосипівною Тишковець з с. Іванчиці, яка майже 25 років задавала на фермі тон у її роботі, перебуваючи найпершою дояркою в своєму колгоспі ім. Т. Шевченка.

Свій трудовий шлях Ольга Йосипівна розпочала відразу після школи: їздила спочатку на сезонні заробітки на буряки, затим трудилась деякий час в комунхозі та в лісгоспі. А потім, в 1979-му, у 20-річному віці пішла працювати дояркою в місцевий колгосп.

– Пішла туди, аби отримати земельну ділянку для ведення підсобного господарства, поскільки соти у той час давали лише колгоспникам, – починає розповідати моя співрозмовниця. – На фермі довелось не легко, бо ж будь-яка робота там є фізично важкою, а повалкою – її погодив

значно менші надолі... Але була за це і шана: за сумлінний труд тоді давали нагороди, грошові премії та цінні подарунки. Зокрема, мені начальство і колгосп дарувало, і духовку електричну, і годинники всякі, і грошові премії вручали, золоті сережки навіть одного разу подарували. Неодноразово мій портрет висів і на дошці Пошани, а в 1988-му мене нагородили орденом Трудової Слави III ступеня, якого вручали у Рівному. Також кілька разів їздила в область на зльоти передовиків, а на районні "голубі огоньки" – то і не злічити. Хіба

Йосипівна щиро жалкує, що колгоспні господарства розпалися, а тваринницю галузь бездумно знищили, породивши в селах суцільне безробіття. Каже, що тоді хоч щось робилося і люди були зайняті. Втім, сама колишня передова доярка й досі не розтратила своєї працьовитості: разом з чоловіком та двома дітьми садить чималого городя, утримує чисельну домашню живність, в тому числі – дві корови, бо від корівчин вона і дотепер не може відвинути. Отож, навіть перебуваючи на заслуженому відпочинку, Ольга Йо-

в 1979-му, у 20-річному віці пішла працювати дояркою в місцевий колгосп.

— Пішла туди, аби отримати земельну ділянку для ведення підсобного господарства, поскільки соти у той час давали лише колгоспникам, починає розповідати моя співрозмовниця. — На фермі довелось не легко, бо ж будь-яка робота там є фізично важкою, а дояркою — й поготів. Адже, крім доїння двічі, а то і тричі на день, потрібно ще поратися біля корів — нагодувати їх, почистити, підстелити, тож на ногах була — від рання до смеркання. Але, хоч і важко доводилось, все ж кожен день приносив щось нове, цікаве, бо ж щодня була серед людей: щирих, веселих, працюючих. Хотілося жити, краще трудитися. І не тільки, аби вибитися в передовики, хоч це було досить великим стимулом. Просто така тоді була обстановка, коли ми всі біля своєї роботи були щасливі й комусь потрібні, як і сама робота нам... Звичайно, було по-всякому: і недоспані ранки, і суцільне бездоріжжя, по якому після дощу, окрім гумових чобіт, до ферми й не пройдеш. Зараз ці гумаки боком виходять... Взимку взагалі доводилось до корівників часто брести по пояс у снігу — чистити дороги починали лише вдень. А в о 5-й ранку була вже на фермі — щоб подоїти вручну 30 корів, котрі були в моїй групі, потрібно було затратити щонайменше 2 години. Після вечір-

яв навіть вручали, золоті сережки навіть одного разу подарували. Неодноразово мій портрет висів і на дошці Пошани, а в 1988-му мене нагородили орденом Трудової Слави III ступеня, якого вручали у Рівному. Також кілька разів їздила в область на зльоти передовиків, а на районні "голубі огоньки" — тої не злічити. Хіба виреш з пам'яті ті спогяди?..

Загалом Ольга Йосипівна 24 роки сумлінно відпрацювала дояркою в колгоспі ім.Т.Шевченка. Обслуговувала весь цей час групу з 30 корів, причому, вручну. Надоювала від кожної своєї годованки більше 5 тисяч кг молока. Каже, що здобувала такі високі надії не дописками всякими, як декому здається, а чесною й важкою працею. І корови їй не підбирали кращі — всі були однакові. А весь секрет полягає в руках. "Якщо я корівчин добре нагодувала й доглянула, то їй знала, що візьму від неї добрий удій. Тварина, повірте мені, теж відчуває людську доброту, — говорить колишня доярка. — Але заради високих показників доводилось працювати від зорі до зорі. Тож, коли була жива моя мама, вона часто приходила на ферму мені допомагати, а потім і донька Наташа, як підросла. Отак я і працювала аж до самого розвалу колгоспу..."

Нині все те зосталось лише у спогадах, бо вже давно нема ні ферми, ні самого колгоспу. І зараз Ольга

робилося і люди були зайняті. Втім, сама колишня передова доярка й досі не розтратила своєї працьовитості: разом з чоловіком та двома дітьми садить чималого городя, утримує чисельну домашню живність, в тому числі — дві корови, бо від корівчин вона і дотепер не може відвинути. Отож, навіть перебуваючи на заслуженому відпочинку, Ольга Йосипівна, попри свою тяжку колгоспну працю, на лаврах не спочиває: мало того, що не має доброго здоров'я, то ще і пенсію отримує досить мізерну. "Маю всього тисячу гривень пенсії, разом з доплатою за орден, — скрушно зітхає вона. — Хіба ж не заробила на більш достойну?" Але, як не прикро, в такій несправедливій ситуації знаходяться майже всі колишні колгоспники, в недалекому минулому звеличені працею, а нині забуті державою та маючі від неї мізерні пенсії. Тож приклад Ольги Йосипівни — далеко не перший і не останній. Тому, якщо держава не змогла сьогодні гідно оцінити трудових звитяг колишніх передовиків-орденоносців (усі вони були нагороджені ще за радянських часів), ми повинні хоча б пам'ятати і гордитися цими людьми — вже лише за те, що за 20 років незалежності України, принаймні з нашого району, так ніхто і не отримав жодних трудових державних нагород...

Сергій ТИШКОВЕЦЬ